

NOVETATS DEL REIAL DECRET LLEI 15/2020, DE 21 D'ABRIL, DE MESURES URGENTS COMPLEMENTÀRIES PER DONAR SUPORT A L'ECONOMIA I L'OCUPACIÓ

En el BOE d'avui, 22 d'abril, s'ha publicat el Reial decret llei 15/2020, de 21 d'abril, de mesures urgents complementàries per donar suport a l'economia i l'ocupació. En aquesta nota analitzarem les mesures vinculades al món laboral i anirem explicant les mesures socials i econòmiques que també s'inclouen.

1.- ARTICLE 15. ES PRORROGA EL CARÀCTER PREFERENT DEL TREBALL A DISTÀNCIA I EL DRET A L'ADAPTACIÓ DE L'HORARI I LA REDUCCIÓ DE JORNADA.

Es prorroguen durant el termini de tres mesos posteriors a la finalització de la vigència de l'Estat d'Alarma les següents mesures:

- L'obligació d'establir sistemes d'organització que permetin mantenir l'activitat per mecanismes alternatius, particularment per mitjà de la feina a distància, de manera prioritària.
- El dret dels treballadors a adaptar i/o reduir la seva jornada quan acreditin deures de cura respecte del cònjuge o parella de fet, així com respecte dels familiars per consanguinitat fins al segon grau, quan concorrin circumstàncies excepcionals relacionades amb les actuacions necessàries per evitar la transmissió comunitària del COVID-19.

2.- ARTICLE 22. S'AMPLIA LA COBERTURA DE LA PRESTACIÓ DE DEOCUPACIÓ A DOS NOUS CASOS:

D'una banda, tindrà la consideració de situació legal de desocupació, amb independència de la causa per la qual s'hagués extingit la relació laboral anterior, l'extinció de la relació laboral durant el període de prova a instància de l'empresa, produïda a partir del dia 9 de març de 2020.

D'altre banda, es considerarà en situació legal de desocupació i en situació assimilada a l'alta, les persones treballadores que hagin resolt voluntàriament la seva última relació laboral a partir del dia 1 de març de 2020, per tenir un compromís ferm de subscripció d'un contracte laboral per part d'una altra empresa, si aquesta hagués desistit d'aquest com a conseqüència de la crisi derivada del COVID-19. La situació legal d'atur s'acreditarà mitjançant comunicació escrita per part de l'empresa a la persona treballadora desintint de la subscripció del contracte laboral compromès com a conseqüència de la crisi derivada del COVID 19.

3.- ARTICLE 23. ES DESENVOLUPA LA DISPONIBILITAT DELS PLANS DE PENSIONS EN ALGUNES SITUACIONS DERIVADES DE LA CRISI SANITÀRIA OCACIONADA PEL COVID-19.

El Reial Decret llei 11/2020, de 31 de març, en la disposició addicional vintena, va fixar determinats supòsits en que es podien fer efectius els drets consolidats dels plans de pensions, recollida en el Reial Decret llei 11/2020, de 31 de març. Això obria la possibilitat de fer efectius els drets consolidats, en els supòsits de l'esmentada disposició addicional, dels partícips dels plans de pensions de sistema individual i associat, i dels partícips dels plans de pensions de sistema d'ocupació d'aportació definida o mixtos per a aquelles contingències definides en règim d'aportació definida.

Aquest article 23 estableix les condicions i termes en què es podran fer efectius aquests drets consolidats, regulant, entre altres qüestions, l'acreditació de les circumstàncies que donen dret a la disponibilitat dels plans, el termini a què es vinculen aquestes circumstàncies i l'import màxim de què es pot disposar.

4.- LA DISPOSICIÓ ADDICIONAL SEGONA CLARIFICA LA SUSPENSÍO DE TERMINIS EN L'ÀMBIT D'ACTUACÍO DE LA INSPECCIÓ DE TREBALL I SEGURETAT SOCIAL QUE HAVIA ESTABLERT LA DISPOSICIÓ ADDICIONAL TERCERA DEL REIAL DECRET 463/2020, DE 14 DE MARÇ.

Així, davant d'alguns dubtes suscitats, es precisa que:

a) El període de vigència del Reial Decret 463/2020, de 14 de març, pel qual es declara l'estat d'alarma per a la gestió de la situació de crisi sanitària ocasionada pel COVID-19, així com les seves possibles pròrrogues, no computarà a l'efecte dels terminis de durada de les actuacions comprovadores de la Inspecció de Treball i Seguretat Social. Així mateix, no computarà tal període en la durada dels terminis fixats pels funcionaris de el Sistema d'Inspecció de Treball i Seguretat Social per al compliment de qualssevol requeriment.

b) S'exceptuen del que estableix el paràgraf anterior aquelles actuacions de comprovació i aquells requeriments i ordres de paralització derivats de situacions estretament vinculades als fets justificatius de l'estat d'alarma, o aquelles que per la seva gravetat o urgència resultin indispensables per a la protecció de l'interès general, en aquest cas s'ha de motivar degudament, traslladant tal motivació a l'interessat.

c) Durant el període de vigència de l'estat d'alarma, declarat pel Reial Decret 463/2020, de 14 de març i les seves possibles pròrroques, queden suspesos els terminis de prescripció de les accions per exigir responsabilitats pel que fa a l'acompliment de la normativa d'ordre social i de Seguretat social.

d) Tots els terminis relatius als procediments regulats en el Reglament general sobre procediments per a la imposició de sancions per infraccions d'ordre social i per als expedients liquidadors de quotes de la Seguretat Social, aprovat pel Reial Decret 928/1998, de 14 de maig, estan afectats per la suspensió de terminis administratius.

5.- LA DISPOSICIÓ ADDICIONAL CATORZENA ESTABLEIX REGLES APLICABLES ALS CONTRACTES PREDOCTORALS PER A PERSONAL INVESTIGADOR EN FORMACIÓ SUBSCRITS EN L'ÀMBIT DE LA INVESTIGACIÓ

En aquest sentit:

a) Es faculta a les entitats que hagin subscrit contractes predoctorals per a personal investigador en formació amb finançament que no sigui procedent de convocatòries d'ajuts de recursos humans realitzades per agents de finançament del Sistema Estatal de Ciència, Tecnologia i Innovació en el marc de la Llei 14/2011, de 12 de juny, de la Ciència, la Tecnologia i la Innovació, a prorrogar la vigència dels mateixos en les condicions que preveu aquesta disposició addicional exclusivament quan estiguin dins dels últims dotze mesos del contracte.

b) Aquesta pròrroga podrà ser acordada pel temps de durada de l'estat d'alarma i les seves pròrroques. Per motius justificats, es podran prorrogar els contractes fins a tres mesos addicionals al temps que íntegrament duri la declaració d'estat d'alarma.

c) En tot cas, la durada total del contracte de treball i de la seva eventual pròrroga podrà excedir els límits temporals màxims previstos a la Llei 14/2011, d'1 de juny.

d) La pròrroga dels contractes laborals requerirà acord subscrit entre l'entitat contractant i la persona emprada amb caràcter previ a la data prevista de finalització del contracte.

e) Els costos laborals i socials derivats d'aquesta pròrroga seran finançats amb càrrec als pressupostos de l'entitat que hagués subscrit el contracte de treball. S'autoritza els titulars dels òrgans superiors i directius, presidents i directors d'aquestes entitats la realització de les modificacions i variacions pressupostàries que resultin necessàries per donar lloc a aquest finançament, incloses les que es duguin a terme amb càrrec a finançament extern, així com la reanualització dels expedients de despesa corresponents.

f) Les entitats subscriptores dels contractes poden dictar les resolucions que siguin necessàries per adaptar aquestes previsions en els seus respectius àmbits d'actuació, així com preveure altres qüestions necessàries per a una adequada gestió.

g) Les previsions contingudes en aquest apartat podran aplicar-se als contractes predoctorals que finalitzin des del 2 d'abril de 2020.

6.- LA DISPOSICIÓ FINAL TERCERA MODIFICA ALGUNS PRECEPTES DEL TEXT REFÓS DE LA LLEI SOBRE INFRACCIONS I SANCIONS EN L'ORDRE SOCIAL, APROVAT PEL REIAL DECRET LEGISLATIU 5/2000, DE 4 D'AGOST.

El més destacable és:

a) L'article 23.1. c) considerava falta molt greu *“El falsejament de documents perquè els treballadors obtinguin o gaudeixin fraudulentament prestacions...”*. Ara es precisa que aquesta falta molt greu es comet en cas d' *“Efectuar declaracions, o facilitar, comunicar o consignar dades falses o inexactes que donen lloc al fet que les persones treballadores obtinguin o gaudeixin indegudament prestacions, així com la connivència amb els seus treballadors/es o amb les altres persones beneficiàries per a l'obtenció de prestacions indegudes o superiors a les que siguin procedents en cada cas, o per eludir el compliment de les obligacions que a qualsevol d'ells correspongui en matèria de prestacions...”*. No es requereix, per tant, una conducta de *“falsejament”* i seria suficient la declaració, facilitació, consignació o comunicació de dades falses *“o inexactes”* obrint un interrogant al respecte de l'abast d'aquesta *“inexactitud”*.

b) S'afegeix un apartat 3 a l'article 43, per tal de permetre que en el cas d'aquesta infracció que preveu l'article 23.1.c), l'empresa hagi de respondre directament de la devolució de les quantitats indegudament percebudes per la persona treballadora, sempre que no concorri dol o culpa d'aquesta.

7.- LA DISPOSICIÓ FINAL VUITENA MODIFICA L'ARTICLE 22.1 DEL REIAL DECRET LLEI 8/2020, DE 17 DE MARÇ, DE MESURES URGENTS EXTRAORDINÀRIES PER FER FRONT A L'IMPACTE ECONÒMIC I SOCIAL DEL COVID-19 QUE PERMETIA ELS ERTO PER FORÇA MAJOR.

El canvi consisteix en permetre la sol·licitud de declaració de força major a entitats que estan obligades a mantenir la seva activitat, d'acord amb la declaració de l'estat d'alarma o normes posteriors, si, a més, desenvolupen alguna altre activitat no essencial. Fins ara aquestes entitats no poden accedir a l'ERTO per força major i ara es clarifica que si ho poden fer però únicament respecte de les suspensions de contractes i reduccions de jornada aplicables a la part d'activitat o a la part de la plantilla no afectada per aquest caràcter essencial.

8.- AQUESTA MATEIXA DISPOSICIÓ FINAL VUITENA MODIFICA TAMBÉ L'ARTICLE 25.6 DEL REIAL DECRET LLEI 8/2020, DE 17 DE MARÇ, QUE HAVIA REGULAT LA PROTECCIÓ PER DESOCUPACIÓ A LES TREBALLADORES I ELS TREBALLADORS FIXOS-DISCONTINUS I ALS QUE REALITZEN TREBALLS FIXOS I PERIÒDICS QUE ES REPETEIXEN EN DATES CERTES.

S'amplia la protecció de forma que:

a) En el supòsit que l'empresa en la qual presten serveis hagi adoptat la decisió de suspendre el contracte o reduir la jornada com a resultat d'un ERTO per força major o vinculat a aquesta (els procediments regulats en els articles 22 i 23 de Reial decret llei 8/2020, de 17 de març), les persones treballadores afectades podran beneficiar-se de les mesures establertes a l'apartat 1 d'aquest article 25. Recordem que es tractava del reconeixement del dret a la prestació

contributiva per desocupació encara que no tinguin el període d'ocupació cotitzat mínim necessari per a això i el que no computi el temps en què es percebi la prestació per desocupació de nivell contributiu que porti la seva causa immediata de les esmentades circumstàncies extraordinàries, als efectes de consumir els períodes màxims de percepció establerts.

b) Els treballadors fixos discontinus i aquells que realitzen treballs fixos i periòdics que es repeteixin en dates certes, que es troben en període d'inactivitat productiva, i per tant, a l'espera de l'arribada de la data en què procediria la seva crida i reincorporació efectiva si no hi ha la crisi del COVID-19, podran beneficiar-se també d'aquestes mesures del 25.1 del Reial decret llei 8/2020, de 17 de març.

c) Les persones treballadores que, sense estar en la situació de l'apartat anterior, vegin interrompuda la seva prestació de serveis com a conseqüència de l'impacte del COVID-19 durant períodes que, en cas de no haver concorregut aquesta circumstància extraordinària, haguessin estat d'activitat, i com a conseqüència d'això passin a ser beneficiaris de la prestació per desocupació, podran tornar a percebre-la, amb un límit màxim de 90 dies, quan tornin a trobar-se en situació legal d'atur. Per determinar el període que, de no haver concorregut aquesta circumstància, hagués estat d'activitat laboral, s'estarà al efectivament treballat per la persona treballadora durant l'any natural anterior basant-se el mateix contracte de treball. En cas de ser el primer any, s'estarà als períodes d'activitat d'altres persones treballadores comparables a l'empresa. Aquesta mesura s'aplicarà al mateix dret consumit, i es reconeixerà d'ofici per l'entitat gestora quan l'interessat sol·liciti la seva represa.

d) Les persones treballadores que acreditin que, com a conseqüència de l'impacte del COVID-19, no s'han pogut reincorporar a la seva activitat en la data que estava prevista i fossin beneficiaris de prestacions en aquell moment, no veuran suspès el dret a la prestació o al subsidi que perceben.

Si en la data en què haguessin hagut de reincorporar-se a l'activitat no estiguessin percebent prestacions per desocupació per haver-les esgotat, però acreditessin el període cotitzat necessari per obtenir una nova prestació contributiva, la certificació empresarial de la impossibilitat de reincorporació constituirà situació legal d'atur pel reconeixement del dret a la prestació.

A les persones treballadores a les quals es refereix aquest paràgraf els serà d'aplicació la reposició del dret a la prestació prevista en la lletra b) d'aquest apartat.

e) Els treballadors que hagin vist interrompuda la seva activitat i els que no haguessin pogut reincorporar-se a la mateixa com a conseqüència del COVID-19 i manquessin del període d'ocupació cotitzat necessari per obtenir la prestació per desocupació, tindran dret a una nova prestació contributiva, que podrà percebre fins a la data en què tingui lloc la incorporació al seu lloc de treball, amb un límit màxim de 90 dies. La quantia mensual de la nova prestació serà igual a la de l'última mensualitat de la prestació contributiva percebuda, o, si s'escau, a la quantia mínima de la prestació contributiva. El mateix dret tindran els que durant la situació de crisi derivada del COVID-19 esgotin les seves prestacions per desocupació abans de la data en què tingui lloc la incorporació al seu lloc de treball i no tinguin cotitzacions suficients per al reconeixement d'un nou dret, en el cas, la certificació empresarial d'impossibilitat de reincorporació constituirà nova situació legal d'atur. En aquest supòsit, no els és aplicable el que preveu la lletra b) d'aquest apartat quan acreditin una nova situació legal d'atur.

9.- LA DISPOSICIÓ FINAL NOVENA MODIFICA LA DISPOSICIÓ ADDICIONAL SEGONA DEL REIAL DECRET LLEI 9/2020, DE 24 DE MARÇ, PEL QUAL S'ADOPTEN MESURES COMPLEMENTÀRIES, EN L'ÀMBIT LABORAL, PER PAL·LIAR ELS EFECTES DERIVATS DEL COVID-19.

Aquesta norma contemplava que seria sancionable la conducta de l'empresa consistent *“en sol·licitar mesures, en relació a l'ocupació que no resultessin necessàries o no tinguessin connexió suficient amb la causa que les origina, sempre que donin lloc a la generació o percepció de prestacions indegudes”*.

Ara es clarifica millor aquesta conducta indicant que la sanció consistirà *en “sol·licitar mesures, en relació a l'ocupació que no resultessin necessàries o no tinguessin connexió suficient amb la causa que les origina, quan aquesta circumstància es dedueixi de les falsedats o incorreccions en les dades facilitades per aquelles i sempre que donin lloc a la generació o percepció de prestacions indegudes o l'aplicació de deduccions indegudes en les quotes a la Seguretat Social”*

També s'afegeix una clarificació no contemplada al RD llei 9/2020 indicant que *“la persona treballadora conservarà el dret al salari corresponent al període de regulació d'ocupació inicialment autoritzat, descomptades les quantitats que hagués percebut en concepte de prestació per desocupació”*

10.- LA DISPOSICIÓ FINAL DESENA MODIFICA L'ARTICLE 35 DEL REIAL DECRET LLEI 11/2020, DE 31 DE MARÇ, PEL QUAL S'ADOPTEN MESURES URGENTS COMPLEMENTÀRIES EN L'ÀMBIT SOCIAL I ECONÒMIC PER FER FRONT AL COVID-19.

Aquest article 35 va permetre a les empreses i als treballadors autònoms o als autoritzats per actuar a través del Sistema de remissió electrònica de dades en l'àmbit de la Seguretat Social (Sistema RED), sempre que no tinguessin altre ajornament en vigor, poder sol·licitar l'ajornament en el pagament dels deutes amb la Seguretat Social en que el termini reglamentari d'ingrés tingui lloc entre els mesos d'abril i juny de 2020, amb un interès del 0,5%. Aquesta sol·licitud ha d'efectuar-se abans del transcurs dels 10 primers dies naturals del termini reglamentari d'ingrés.

Ara es simplifica el procediment de resolució de l'ajornament, amb independència del nombre de mensualitats que compregui, es fixa un criteri homogeni en la determinació del termini d'amortització i s'estableix l'efecte jurídic de la sol·licitud fins a la resolució del procediment, en relació amb la suspensió dels terminis administratius prevista en la disposició addicional tercera del Reial Decret 463/2020, de 14 de març; finalment, aquest ajornament es declara incompatible amb la moratòria regulada a l'article 34 del mateix Reial decret llei 11/2020, de 31 de març.

Aquesta norma també possibilita que l'empresa sol·liciti per un mateix període tant la moratòria com l'ajornament, si bé remarca que les sol·licituds d'ajornament per períodes respecte dels quals també s'hagi sol·licitat la moratòria es tindran per no presentades, si finalment es concedeix la moratòria. Cal remarcar que a hores d'ara encara s'està pendent de saber quins requisits haurà de complir l'empresa per poder accedir a la moratòria (ja que encara no s'ha dictat l'ordre que els regula).

II - ALTRES:

Finalment, s'adopten una sèrie de mesures per a traspassar a les mútues col·laboradores amb la Seguretat Social la gestió de la prestació extraordinària de cessament d'activitat prevista en l'article 17 de Reial decret llei 8/2020, de 17 de març, de mesures urgents extraordinàries per fer front a l'impacte econòmic i social del COVID-19, d'aquells autònoms que no hagin exercitat l'opció que preveu l'article 83.1.b) del text refós de la Llei General de la Seguretat social, aprovat pel Reial Decret Legislatiu 8 / 2015, de 30 d'octubre, dins del termini establert per la disposició transitòria primera del Reial decret llei 28/2018, de 28 de desembre, per la revaloració de les pensions públiques i altres mesures urgents en matèria social, laboral i d'ocupació. A aquest efecte, la disposició final cinquena modifica l'apartat 7 de l'article 17 del Reial decret llei 8/2020; per la seva banda, la disposició transitòria segona concreta el procediment a seguir per a l'elecció d'una mútua i preveu el criteri a aplicar en el cas que no s'exerceixi el dret d'opció en el termini de tres mesos des de la finalització de l'estat d'alarma.

Nota informativa: l'objectiu d'aquest butlletí és simplement informar d'aquelles novetats que creiem d'interès. En cap cas pretén ser una via d'assessorament legal. Si necessiteu qualsevol dubte i/o aclariment, o ampliació sobre el contingut d'aquest butlletí no dubteu en posar-vos en contacte amb els professionals del despatx.